



JAI-002-001303

Seat No. _____

B. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

November - 2019

Cost Accounting - I

(Core - 6)

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001303

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 ધુકુક લિ. 2017નાં વર્ષ દરમિયાન પોતાની 50% ઉત્પાદન શક્તિ 20
એ 4,000 ટીવી સેટ બનાવીને વેચ્યા તા. 31-12-2017નાં રોજ પૂરા થતા વર્ષની
ઉત્પાદન પડતર નીચે મુજબ હતી :

માલસામાન એકમ દીઠ રૂ. 80
મજૂરી માલ સામાનની વપરાશનાં 50%
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા..... રૂ. 80,000
કારખાનાનાં પરોક્ષ ખર્ચા (60% ચલિત) રૂ. 2,00,000
ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચા સ્થિર રૂ. 1,40,000
વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચા (40% ચલિત) રૂ. 1,00,000
વેચાણ..... પડતર કિંમત + 10% નફો

2018નાં વર્ષ માટે અંદાજવામાં આવે છે કે :

- (1) પૂરેપૂરી ઉત્પાદન ક્ષમતાએ ઉત્પાદન કરવામાં આવશે. અને ઉત્પાદનનાં 75% એકમોનું વેચાણ થશે.
- (2) એકમદીઠ માલસામાન અને મજૂરીનાં ખર્ચા અનુક્રમે 20% અને 10% થી વધશે.
- (3) કારખાના અને ઓફિસનાં સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા અનુક્રમે રૂ. 40,000 અને રૂ. 20,000 થી વધશે.
- (4) પડતર પર નફાનો દર 100% થી વધશે.

ઉપરોક્ત માહિતીનાં આધારે નીચેનાં પત્રકો તૈયાર કરો :

- (1) 2017નાં વર્ષ માટેનું કુલ તેમ જ એકમદીઠ પડતર તેમ જ નફો દર્શાવતું પત્રક.
- (2) 2018 વર્ષ માટે અંદાજી નફો તથા પડતર દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- 1 એક કંપની બે પ્રકારની વસ્તુ 'અ' અને 'બ'નું ઉત્પાદન કરે છે. 20
31 માર્ચ, 2019ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની ઉત્પાદન પડતર નીચે મુજબ છે :
- માલસામાન રૂ. 7,50,000
મજૂરી રૂ. 4,20,000
કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચ રૂ. 1,80,000
- વર્ષની શરૂઆતમાં અને આખરમાં અર્ધ-તૈયાર માલનો સ્ટોક હતો નહિ.
- (1) 'અ' પેનમાં એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ માલસામાન 'બ' પેન કરતાં બમણો છે.
(2) 'બ' પેન અંગેની એકમદીઠ મજૂરી 'અ' પેનની મજૂરીના 90% જેટલી છે.
(3) કારખાનાનાં શિરોપરી ખર્ચ 'અ' અને 'બ' બન્ને પેન માટે એકમદીઠ સરખા છે.
(4) દરેક પ્રકારની પેન માટે વહીવટી શિરોપરી ખર્ચ મજૂરીનાં 150% છે.
(5) બન્ને પ્રકારની પેન માટે વેચાણ શિરોપરી ખર્ચ એકમદીઠ 50 પૈસા છે.
(6) વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન :
'અ' 50,000 જે પૈકી 70%નું વેચાણ થાય છે.
'બ' 1,00,000 જે પૈકી 80%નું વેચાણ થાય છે.
(7) વેચાણ કિંમત 'અ' માટે રૂ. 20 અને 'બ' માટે રૂ. 15 છે.
દરેક પ્રકારની વસ્તુ માટે કુલ પડતર અને એકમદીઠ પડતર તથા નફો દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

- 2 વિજય એન્જિનિયરિંગ કંપનીના તા. 31-3-2019ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ અંગે 20
નીચે મુજબની માહિતી આપેલી છે :

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગ	
	A	B	C	X	Y
પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ.	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
પ્રત્યક્ષ વેતન રૂ.	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
કર્મચારી સંખ્યા	150	225	225	75	75
પાવર (કિલો વોટ)	6,000	4,500	3,000	1,500	1,500
મિલકતની કિંમત રૂ.	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
વિજળી પોઈન્ટસ	10	16	4	6	4
વિસ્તાર (ચો.મી.)	1,500	2,500	500	500	500

ઉપરોક્ત તમામ દરમિયાન થયેલા ખર્ચા :

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
પાવર	1,100	ઘસારો	30,000
વિજળી	200	રિપેર્સ	6,000
સ્ટોર્સ શિરોપરી	800	સામાન્ય શિરોપરી	12,000
કર્મચારી કલ્યાણકારી યોજના	3,000	ભાડું અને વેરા	550

સેવા વિભાગ 'Y'ના ખર્ચા પ્રત્યક્ષ વેતનને આધારે તથા વિભાગ 'X'ના ખર્ચા ઉત્પાદન વિભાગોમાં 5:3:2ના પ્રમાણ મુજબ વહેંચવાના છે. દરેક ઉત્પાદનના વિભાગ માટે પ્રત્યક્ષ વેતનને આધારે વસૂલાતનો દર શોધો.

અથવા

2 મોદી લિ.નાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગ X, Y અને Z છે. ઉપરાંત બે સેવા વિભાગો D અને E છે. કંપનીનાં ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી લેવામાં આવી છે :

ભાડું અને વેરા	રૂ. 5,000
સામાન્ય વિજળી બત્તી	રૂ. 600
પરોક્ષ મજૂરી	રૂ. 1,500
પાવર	રૂ. 1,500
ચંત્રનો ઘસારો	રૂ. 10,000
પરચૂરણ ખર્ચ	રૂ. 10,000

વિગત	કુલ	X	Y	Z	D	E
રોકેલી જગ્યા (ચો.ફુ)	10,000	2,000	2,500	3,000	2,000	500
વિજળીનાં પોઈન્ટ	60	10	15	20	10	5
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	10,000	3,000	2,000	3,000	1,500	500
ચંત્રના હોર્સ પાવર	150	60	30	50	10	—
ચંત્રની કિંમત (રૂ.)	2,50,000	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
કામનાં કલાકો	—	6,226	4,028	4,066	—	—
D વિભાગનાં ખર્ચની ફાળવણી	—	20%	30%	40%	—	10%
E વિભાગનાં ખર્ચની ફાળવણી	—	40%	20%	30%	10%	—

જુદા જુદા વિભાગો વચ્ચે શિરોપરી ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. સેવા વિભાગના ખર્ચની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે દર્શાવો અને દરેક ઉત્પાદન વિભાગ માટે યાંત્રિક કલાકના આધારે વસૂલાતનો દર શોધો.

3 નીચેની માહિતી પરથી શોધો : 15

- | | |
|-----------------------|-------------------|
| (1) આર્થિક વરદી જથ્થો | (2) વરદી સપાટી |
| (3) મહત્તમ સપાટી | (4) લઘુત્તમ સપાટી |
| (5) ભય સપાટી | (6) સલામતી જથ્થો |

વાર્ષિક વપરાશ	12,000 એકમો
એકમદીઠ પડતર	રૂ. 1
વરદી મૂકવાનો ખર્ચ	રૂ. 12
વહન કરવાનો ખર્ચ	20%
માલ મેળવતા લાગતો સમય (મહત્તમ, સરેરાશ, લઘુત્તમ)	30-15-5 (દિવસ)

એક દિવસનો વપરાશ (મહત્તમ, સરેરાશ, લઘુત્તમ) 45-33-15 (એકમો)
તાત્કાલિક માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય 5 દિવસ

અથવા

- 3 (અ) નીચે આપેલ માહિતી પરથી : 10
- (1) પુન: વરદી સપાટી, (2) લઘુત્તમ સપાટી,
(3) ગુરુત્તમ સપાટી, (4) સરેરાશ સપાટીની ગણતરી કરો.
અઠવાડિક વધુમાં વધુ વપરાશ 150 એકમો
અઠવાડિક સરેરાશ વપરાશ 100 એકમો
વરદી સમય (સપ્તાહ) 8 થી 12
આર્થિક વરદી જથ્થો 400 એકમો
- (બ) નીચેની માહિતી પરથી માલસામાન ફેરબદલી દર અને ફેરબદલી મુદત 5
શોધો. માલસામાનનો શરૂનો સ્ટોક રૂ. 20,000, આખર સ્ટોક રૂ. 50,000
અને માલસામાનની ખરીદી રૂ. 1,70,000 હતો.

- 4 નીચેની માહિતીના આધારે મજૂરી ફેરબદલી દર શોધો : 15
- (અ) છૂટા થયેલા કામદારોને આધારે
(બ) પુન:સ્થાપિત કામદારોની સંખ્યાને આધારે
(ક) સંયુક્ત મજૂર ફેરબદલીના આધારે
(ડ) પુન:સ્થાપિત કામદારોની સંખ્યાને આધારે સમકક્ષ વાર્ષિક મજૂર ફેરબદલી દર.
- (1) તા. 01-03-2019ના રોજ કામદારોની સંખ્યા 260
(2) રાજીનામું આપી છૂટા થયેલા કામદારો 30
(3) ભરતરફ થયેલા કામદારો 10
(4) નિવૃત્ત થયેલા કામદારો 4
(5) નવા નિમાયેલા કામદારો 136
(વિસ્તરણ યોજનાને કારણે 100 કામદારોની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.)
(6) તા. 31-3-2019ના રોજ કામદારોની સંખ્યા 340

અથવા

- 4 (અ) ભોલેનાથ એક કામ 72 કલાકમાં પૂરું કર્યું. કલાક દીઠ વેતન દર રૂ. 10 10
છે. જો તેને રોવેન યોજના મુજબ રૂ. 864 વેતન મળે તો હેલ્સી યોજના
મુજબ શું વેતન મળે ?
- (બ) એક કામ અંગે સમય વેતન પ્રથા પ્રમાણે 8 કલાકનો સમય આપવામાં આવે 5
છે. એક કામદાર કાર્ય વેતન પ્રથા પ્રમાણે 6 કલાકમાં કામ પૂરું કરે છે. તેને
કલાકના રૂ. 2 વેતન મળે છે.
સમય વેતન પ્રથા અને કાર્ય વેતન પ્રથા મુજબ વેતન શોધો.

ENGLISH VERSION

- 1 Dhaduk Ltd. manufactured and sold 4000 units of TV sets at its 50% production capacity in the year 2017. Production cost of year ended dt. 31-12-2017 is as under : 20

Materials Rs. 80 per unit
Wages 50% of materials consumed
Direct expenses Rs. 80,000
Factory overheads (60% variable) Rs. 2,00,000
Office overheads (fixed) Rs. 1,40,000
Selling overheads (40% variable) Rs. 1,00,000
Sales Cost + 10% profit

For the year 2018, it is estimated that :

- (1) The output will be at its full production capacity and 75% of the production will be sold.
- (2) Cost of materials and wages will increase by 20% and 10% respectively.
- (3) Fixed factory and office expenses will increase by Rs. 40,000 and Rs. 20,000 respectively.
- (4) The rate of profit on cost will increase by 100%.

From the above information, prepare the following statement :

- (1) A statement of cost showing total as well as per unit cost and profit for the year 2017 and
- (2) A statement of cost showing estimated profit for the year 2018.

OR

- 1 A company prepares two products 'A' and 'B' production cost for the year ended 31st March, 2019 was as under : 20

Materials Rs. 7,50,000
Wages Rs. 4,20,000
Factory Overheads Rs. 1,80,000

In the beginning and at the end of the year, there was no stock of semi-finished goods.

- (1) Direct materials per unit for 'A' is double than that of 'B'.
- (2) Direct wages per unit for 'B' is 90% of wages of 'A'.
- (3) Factory overheads per unit was same for both 'A' and 'B' products.
- (4) Office overheads were 150% of direct wages for each type of product.

- (5) Selling expenses for both the products are 50 paise per unit.
- (6) During the year :
 'A' production 50,000 units out of which 70% is sold.
 'B' production 1,00,000 units out of which 80% is sold.
- (7) Selling price for 'A' is Rs. 20 and 'B' is Rs. 15.
- Prepare Cost Sheet showing Total Cost, cost per unit and profit for each type of product.

2 Vijay Engineering Co. the following particulars have **20**
 been extracted for the year ended 31st March, 2019.

Particulars	Production Departments			Service Departments	
	A	B	C	X	Y
Direct Materials (Rs.)	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
Direct Wages (Rs.)	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
No. of Employees	150	225	225	75	75
Electricity (k.w.h)	6,000	4,500	3,000	1,500	1,500
Value of Assets (Rs.)	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
Light Points	10	16	4	6	4
Area (Sq.m)	1,500	2,500	500	500	500

The expenses for the period were :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Power	1,100	Depreciation	30,000
Lighting	200	Repairs	6,000
Stores overhead	800	General Overheads	12,000
Staff Welfare	3,000	Rent and taxes	550

Apportion the expenses of department 'Y' according to direct wages and those of department 'X' in the ratio of 5:3:2 to the production departments. Compute the departmental overhead rate of each of the production overhead rate of each of the production departments assuming that overheads are recovered as a percentage of direct wages.

OR

2 Modi Ltd. has three production departments X, Y and Z **20**
 and two service departments D and E. The following information are taken from the books of Modi Ltd. :

- Rent and Taxes Rs. 5,000
 General Electricity Rs. 600
 Indirect Labour Rs. 1,500
 Power Rs. 1,500
 Depreciation of machine Rs. 10,000
 Miscellaneous expenses Rs. 10,000

Particulars	Total	X	Y	Z	D	E
Space occupied (sq. ft.)	10,000	2,000	2,500	3,000	2,000	500
Light points	60	10	15	20	10	5
Direct Labour (Rs.)	10,000	3,000	2,000	3,000	1,500	500
Horse Power	150	60	30	50	10	—
Value of the assets (Rs.)	2,50,000	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
Working hours	—	6,226	4,028	4,066	—	—
Distribution of expenses of Dept. D	—	20%	30%	40%	—	10%
Distribution of expenses of Dept. E	—	40%	20%	30%	10%	—

Prepare statement showing allocation of overheads to various departments and show the distribution of service department expenses to X, Y and Z by repeated distribution method. And assuming that overheads are absorbed on basis of working hours, determine the rate of percentage for each dept.

3 From the following information find out : **15**

- (1) Economic ordering quantity (2) ORdering level
(3) Maximum Level (4) Minimum level
(5) Danger level (6) Safety stock

Annual consumption 12,000 units

Cost per unit Rs. 1

ORdering Cost Rs. 12

Carrying Cost 20%

Delivery period (maximum, average
and minimum) 30-15-5 (days)

Daily consumption (maximum, average
and minimum) 45-33-15 (units)

Maximum delivery period for
emergency purchase 5 days

OR

- 3 (A) From the following details find out : 10
- (1) Reordering level (2) Minimum level
(3) Maximum level and (4) Average level.
- Weekly maximum consumption (Units)..... 150
Weekly Average consumption (units)..... 100
Ordering period (weeks) 8 to 12
Ordering Quantity (units) 400
- (B) From the following information find out material 5
turnover rate and turnover period. Opening stock of
materials Rs. 20,000, closing stock Rs. 50,000 and
purchases Rs. 1,70,000.

- 4 Find out labour turnover rate according to : 15
- (a) Separation method
(b) Replacement method
(c) Combined or flux method
(d) Equivalent annual labour turnover rate as per
replacement method.
- (1) No. of workers as on Date 01-03-2019 260
(2) No. of workers resigned 30
(3) No. of workers dismissed 10
(4) No. of workers retired 4
(5) No. of workers newly appointed (100 workers were
appointed due to the expansion plan) 136
(6) No. of workers as on dt. 31-3-2019 340

OR

- 4 (A) Bholenath takes 72 hours to complete the job. 10
The wage rate per hour is Rs. 10. If he has received
Rs. 864 as total wages according to Rowan Plan, what
would be the amounts of wages earned by him according
to Halsey plan ?
- (B) Standard time for a job as per time wage system is 5
8 hours. An employee completes the work as per piece
wage system in 6 hours. He gets Rs. 2 per hour as
wage.
Find out wages as per :
(1) Time Rate system and
(2) Piece rate system.